

1. Den administrative sagsbehandling og tidspunktet for administrativ frihedsberøvelse

Det fremgår af lovudkastets forslag til § 45 b, stk. 1, at justitsministeren til brug for en sag efter udlændingeloven vurderer, om udlændingen må anses for en fare for statens sikkerhed. Denne vurdering lægges til grund ved afgørelsen af sagen. Justitsministeren kan efter forslaget til § 45 b, stk. 2, bestemme, at de oplysninger, der har ført til vurderingen efter stk. 1, af sikkerhedsmæssige grunde ikke kan videregives til den udlænding, vurderingen angår. Justitsministeren kan endvidere bestemme, at de nævnte oplysninger af sikkerhedsmæssige grunde heller ikke kan videregives til Ministeriet for Flygtninge, Indvandrere og Integration. Den administrative afgørelse om udvisning efter udlændingelovens § 25, nr. 1, skal træffes af Ministeriet for Flygtninge, Indvandrere og Integration, jf. lovudkastets forslag til § 46 g, stk. 1.

Hverken betænkning nr. 1505/2009 eller bemærkningerne til lovudkastet indeholder en nærmere beskrivelse af den sagsbehandling, der skal foretages, inden justitsministeren foretager den nævnte farevurdering. Det er således f.eks. ikke beskrevet, om justitsministerens farevurdering er en afgørelse i forvaltningslovens forstand, eller i hvilket omfang udlændingen skal inddrages, inden justitsministeren foretager farevurderingen, herunder om udlændingen inden farevurderingen skal gøres bekendt med sagens eksistens – og i bekræftende fald på hvilket tidspunkt.

Tilsvarende kan der rejses spørgsmål om, hvilke sagsbehandlingsregler der skal gælde, når Integrationsministeriet skal træffe afgørelse om administrativ udvisning efter udlændingelovens § 25, nr. 1, herunder i hvilket omfang udlændingen skal inddrages, inden afgørelsen træffes. Der er ikke en nærmere beskrivelse heraf i betænkningen og lovudkastet, men i mangel af en nærmere lovregulering heraf går landsretten ud fra, at blandt andet forvaltningslovens regler, herunder reglerne om partshøring, finder anvendelse på den afgørelse om udvisning, som Integrationsministeriet skal træffe.

I tilknytning til de nævnte spørgsmål kan der rejses spørgsmål om, fra hvilket tidspunkt der skal være hjemmel til at frihedsberøve udlændingen for at sikre muligheden for administrativ udvisning efter udlændingelovens § 25, nr. 1. Spørgsmålet er nærmere, om der skal være hjemmel hertil, allerede inden justitsministeren har foretaget farevurderingen, efter at farevurderingen er foretaget, eller først når Integrationsministeriet har truffet afgørelse om administrativ udvisning. Efter den foreslåede nye affattelse af udlændingelovens § 36, stk. 1, 2. og 3. pkt., skal der være hjemmel til at frihedsberøve en udlænding ”for at sikre muligheden for udvisning efter § 25, nr. 1”. Efter forslaget til § 45 d, stk. 1, nr. 2, skal de foreslåede nye regler om domstolsbehandling

imidlertid finde anvendelse på frihedsberøvelse efter § 36 af en udlænding, ”som er udvist efter § 25, nr. 1” (fremhævet her).

Efter landsrettens opfattelse bør de rejste forvaltningsprocessuelle og hjemmelmæssige spørgsmål afklares nærmere i forbindelse med lovforslagets udarbejdelse, idet dette har betydning for den domstolsprøvelse, der lægges op til i lovudkastet.

2. Domstolskompetencen og domstolsprøvelsen

I landsrettens høringssvar af 3. april 2009 vedrørende betænkning nr. 1505/2009 blev det anført, at forslaget om at henlægge kompetencen til at træffe afgørelse efter udlændingelovens § 31 til domstolene er et brud med hidtidig retstradition, hvorefter disse afgørelser er blevet truffet af forvaltningsmyndigheder, og bør give anledning til særlige overvejelser.

I lovudkastet er dette forslag ikke blot opretholdt, jf. forslaget til § 45 d, nr. 4, men også udvidet, jf. forslaget til § 45 d, stk. 1, nr. 5 (om afgørelser efter udlændingelovens § 32 b), men i lovudkastets bemærkninger er der ikke redegjort for, hvilke særlige overvejelser (om nogen) der måtte ligge bag bruddet med den hidtidige retstradition.

Herudover fremgår det af lovudkastet, at domstolene også skal have ”forvaltningskompetence” med hensyn til ansøgninger om opholdstilladelse efter § 7 eller § 8, stk. 1 eller 2, fra udlændinge, der er udvist efter § 25, nr. 1, jf. forslaget til § 45 d, stk. 1, nr. 3. Heller ikke i denne henseende er der i lovudkastets bemærkninger redegjort nærmere for de særlige overvejelser, der måtte ligge bag forslaget.

I bemærkningerne til § 45 d, nr. 3 (s. 68) er det i øvrigt anført, at retten først skal tage stilling til, om udlændingen er omfattet af udlændingelovens § 7. Er dette ikke tilfældet, skal retten efter udlændingelovens § 32 a tage stilling til, om udlændingelovens § 31 er til hinder for udsendelse. Finder retten, at udlændingen er omfattet af udlændingelovens § 7, medfører udlændingelovens § 10, nr. 1, at udlændingen alligevel ikke kan gives opholdstilladelse. Også i denne situation skal retten efter udlændingelovens § 32 a træffe afgørelse om, hvorvidt § 31 er til hinder for udvisning.

Når en udlænding, som er administrativt udvist efter udlændingelovens § 25, nr. 1, som følge af bestemmelsen i udlændingelovens § 10, nr. 1, under ingen omstændigheder kan få opholdstilladelse

delse efter udlændingelovens § 7 eller § 8, stk. 1, eller 2, bør det nøje overvejes, om det er nødvendigt, herunder af hensyn til Danmarks internationale forpligtelser, at retten – inden afgørelsen af spørgsmålet om udsendelse, jf. udlændingelovens § 31 – tager stilling til, om udlændingen er omfattet af § 7. Er det ikke nødvendigt, bør det endvidere nøje overvejes, om der overhovedet er behov for, at kompetencen vedrørende en ansøgning om opholdstilladelse efter § 7 eller § 8, stk. 1, eller 2, henlægges til domstolene.

For så vidt angår grundlaget for domstolsprøvelsen, fremgår det af bemærkningerne til nr. 6 (s. 65), at fortrolige oplysninger for eksempel vil kunne fremlægges for retten og den særlige advokat ”i form af skriftlige redegørelser fra PET”. Landsretten forudsætter, at denne bemærkning ikke tilsigter at begrænse det grundlag, hvorpå prøvelsen finder sted. Det bemærkes herved, at det tilkommer retten at træffe bestemmelse om bevisførelsen, jf. retsplejelovens § 471, stk. 1.

3. Afgørelsestidspunktet og spørgsmålet om inhabilitet

Det fremgår af bemærkningerne til lovudkastets forslag til § 45 d, stk. 1 (s. 67), at det i de tilfælde, hvor både farevurdering, udvisning og frihedsberøvelse af udlændingen efter den foreslåede bestemmelse i § 36 skal prøves af retten, vil afhænge af en konkret vurdering af den enkelte sag, om retten kan tage stilling til udvisningsafgørelsen m.v. i forbindelse med, at der skal tages stilling til spørgsmålet om frihedsberøvelsens lovlighed, eller om retten indledningsvis må tage stilling til frihedsberøvelsen og dens fortsatte opretholdelse og efterfølgende tage endelig stilling til selve udvisningsafgørelsen m.v. I forbindelse med beskrivelsen af arbejdsgruppens forslag (lovudkastets s. 48) anføres det, at man skal være opmærksom på mulige habilitetsspørgsmål, når kompetencen til prøvelse af politiets afgørelser om frihedsberøvelse af udlændinge, der må anses for at være en fare for statens sikkerhed, og som har en sag om udvisning og udsendelse under behandling, placeres ved samme instans som den, der skal tage stilling til spørgsmålet om udvisning og udsendelse. Hverken betænkningen eller bemærkningerne til lovudkastet indeholder en nærmere beskrivelse af dette habilitetsspørgsmål.

Landsretten finder, at det normalt ikke vil være realistisk, at afgørelsen om prøvelse af farevurderingen og udvisningen kan træffes samtidig med afgørelsen om frihedsberøvelsens lovlighed og opretholdelse. Af hensyn til blandt andet landsrettens tilrettelæggelse af arbejdet med disse sager er der derfor behov for, at det omtalte habilitetsspørgsmål beskrives nærmere i bemærkningerne til lovforslaget. Herunder bør det særligt overvejes, om det er muligt – f.eks. gennem

formulering af begrundelsen for afgørelsen om frihedsberøvelsens lovlighed og opretholdelse – at undgå, at dommerne bliver inhabile til senere at træffe afgørelse om udvisning m.v.

4. Oplysningspligten efter udlændingelovens § 40

Det fremgår af bemærkningerne til lovudkastets forslag til § 45 d (s. 71), at en udlænding efter udlændingelovens § 40 har pligt til at sandsynliggøre, at betingelserne for at undgå udsendelse er til stede. Retten bør derfor i de indledende afhøringer af udlændingen vejlede om oplysningspligten efter § 40.

Efter udlændingelovens § 40 skal en udlænding meddele de oplysninger, som er nødvendige til bedømmelse af, ”om en tilladelse i henhold til denne lov kan gives, inddrages eller bortfalde, eller om udlændingen opholder sig eller arbejder lovligt her i landet.” Det bør nøje overvejes, om denne bestemmelse med den nuværende ordlyd giver hjemmel til at pålægge udlændingen at meddele oplysninger til brug for vurderingen af, om udlændingen kan udsendes, jf. udlændingelovens § 31.

5. Besøgs- og brevkontrol

Det fremgår af betænkning nr. 1505/2009, s. 244 f., at det bør hindres, at udlændingen gennem interviews og offentlig omtale skaber et grundlag for, at den pågældende ikke kan udsendes, jf. udlændingelovens § 31. Arbejdsgruppen foreslår derfor, at det bl.a. overvejes at give politiet videregående adgang til besøgs- og brevkontrol af den frihedsberøvede udlænding.

Det fremgår af lovudkastets forslag til § 45 d, stk. 4, at udlændingelovens §§ 37 a-e finder tilsvarende anvendelse i sager om frihedsberøvelse efter stk. 1, nr. 2. I bemærkningerne til bestemmelsen (s. 74) anføres, at de gældende regler i udlændingelovens §§ 37 d og e giver mulighed for at afskære eller begrænse udlændingens adgang til besøg og anden kontakt, der efter en konkret vurdering kan medvirke til at forhindre udsendelsen. Det anføres videre, at udlændingelovens §§ 37 d og e kan anvendes til at afskære eller begrænse besøg og brevkontakt f.eks. i tilfælde, hvor den pågældende udlænding under sagen ønsker at give interview til danske eller udenlandske medier, hvis offentliggørelse af et sådant interview vil kunne medføre, at udlændingen skaber sig et asylgrundlag, således at muligheden for udsendelse af den pågældende forringes.

Efter udlændingelovens § 37 d, stk. 1, 2. pkt., kan politiet ”af hensyn til indhentelsen af oplysninger, som er nødvendige til bedømmelse af, om en tilladelse i henhold til denne lov kan gives, eller om udlændingen lovligt opholder sig her i landet, eller som er nødvendige for, at politiet kan drage omsorg for udlændingens udrejse”, modsætte sig, at den frihedsberøvede udlænding modtager besøg, eller forlange, at besøg finder sted under kontrol. Efter udlændingelovens § 37 e, stk. 1, 2. pkt., har politiet ret til at gennemse den frihedsberøvede udlændings breve inden modtagelsen eller afsendelsen. Efter § 37 e, stk. 1, 3. pkt., skal politiet snarest muligt udlevere eller sende brevene, ”medmindre indholdet vil kunne være til skade for indhentelsen af oplysninger, som er nødvendige til bedømmelse af, om en tilladelse i henhold til denne lov kan gives, eller om udlændingen lovligt opholder sig her i landet, eller som er nødvendige for, at politiet kan drage omsorg for udlændingens udrejse, eller til skade for opretholdelse af orden og sikkerhed på anbringelsesstedet.”

Det bør overvejes nøje, om ikke det er påkrævet, sådan som det tilsyneladende er forudsat i betænkningen, at der f.eks. ved ændring af de nævnte bestemmelser i udlændingelovens §§ 37 d, stk. 1, 2. pkt., og 37 e, stk. 1, 3. pkt., og under hensyntagen til grundloven og Danmarks internationale forpligtelser tilvejebringes udtrykkelig hjemmel til besøgs- og brevkontrol for at forhindre, at den frihedsberøvede udlænding gennem interviews eller lignende i væsentlig grad forringer muligheden for udsendelse.

6. Affattelsen af domme og kendelser, herunder navnlig med hensyn til begrundelse

Domme og kendelser skal som bekendt ledsages af grunde, jf. retsplejelovens § 218, stk. 1. Domme skal endvidere indeholde parternes påstande og en fremstilling af sagen, herunder i fornødent omfang en gengivelse af de afgivne forklaringer, samt angive de faktiske og retlige omstændigheder, der er lagt vægt på ved sagens afgørelse. I borgerlige sager skal domme endvidere indeholde en gengivelse af parternes anbringender. Der henvises til retsplejelovens § 218 a, stk. 2, som i princippet også finder anvendelse på sager, der afgøres efter retsplejelovens kapitel 43 a. Om affattelsen af domme i sådanne sager kan henvises til Michael Kistrup, *Dommen* (1. udg., 2003), s. 92 ff. Efter afsigelsen af en dom meddeler retten parterne udskrift af dommen, og efter afsigelsen af en kendelse meddeler retten en part udskrift af kendelsen, hvis parten anmoder om det, eller hvis parten ikke var til stede ved afsigelsen af kendelsen, jf. retsplejelovens § 219, stk. 6.

Vidneforklaring under hovedforhandling optages i retsbogen i det omfang, retten bestemmer, jf. nærmere retsplejelovens § 186, stk. 1. I øvrigt optages hovedindholdet af vidneforklaringen, jf. § 186, stk. 2. En part kan forlange at få udleveret kopi af dokumenter, der vedrører sagen, herunder indførsler i retsbøgerne, medmindre andet er bestemt, jf. retsplejelovens § 255 a, stk. 1.

I landsrettens hørings svar af 3. april 2009 vedrørende betænkningen blev det på denne baggrund anført, at det må give anledning til særlige overvejelser, hvorledes domstolene skal kunne begrunde afgørelser om farevurdering, udvisning og udsendelse på baggrund af blandt andet PET's fortrolige materiale, som ikke må komme til den pågældendes eller offentlighedens kendskab.

Det fremgår af lovudkastets forslag til § 45 h, stk. 2, at rettens afgørelse om frihedsberøvelse træffes ved kendelse. Af forslaget til § 45 h, stk. 3, fremgår, at rettens afgørelse om udvisning, opholdstilladelse og udsendelse træffes ved dom. I bemærkningerne til lovudkastet er der imidlertid ikke anført noget om, hvordan en dom og en kendelse skal affattes, herunder begrundes, når afgørelsen er truffet på baggrund af PET's fortrolige materiale, som ikke må komme til udlændingens eller offentlighedens kendskab.

Landsretten skal derfor på ny opfordre til, at det særligt overvejes, herunder i lyset af Danmarks internationale forpligtelser, hvordan en kendelse om frihedsberøvelse og en dom om farevurdering, udvisning og udsendelse m.v., der er baseret på PET's fortrolige materiale, som ikke må komme til udlændingens eller offentlighedens kendskab, bør affattes, herunder begrundes. I den forbindelse bør det overvejes, om der er behov for at gennemføre særlige lovbestemmelser herom og i øvrigt foretage begrænsning i udlændingens ret til indsigt efter retsplejelovens § 255 a.

7. Appel m.v.

Det fremgår af lovudkastets forslag til § 43 k, at reglerne i retsplejelovens kapitel § 43 a om prøvelse af administrativt bestemt frihedsberøvelse i øvrigt finder tilsvarende anvendelse ved behandlingen af sager efter det foreslåede kapitel 7 b. Det anføres i bemærkningerne (s. 83 f.) bl.a., at de foreslåede regler i kapitel 7 b også gælder for sagens behandling i landsretten og i givet fald i Højesteret (hvis Procesbevillingsnævnet giver tilladelse til, at sagen indbringes for Højesteret).

Landsretten finder, at det bør reguleres udtrykkeligt i selve lovteksten, at de foreslåede regler i kapitel 7 b finder anvendelse under appel til landsretten og Højesteret, sml. herved retsplejelovens § 475, stk. 2 (om ankesagsbehandlingen efter retsplejelovens kapitel 43 a).

I forlængelse heraf bør der tages stilling til, om der skal være hjemmel for Københavns Byret til at henvise en sag, der er omfattet af lovudkastets forslag til § 45 d, stk. 1, til landsretten i medfør af retsplejelovens § 226, stk. 1, hvorefter byretten efter anmodning fra en part kan henvise en sag til behandling ved landsret, hvis sagen er af principiel karakter. I bekræftende fald bør det udtrykkeligt reguleres, at de foreslåede regler i kapitel 7 b finder anvendelse på landsrettens behandling af en sådan sag.

8. Verserende sager

Det fremgår af lovudkastets forslag til § 3, at reglerne i kapitel 7 b også finder anvendelse på sager, som før lovens ikrafttræden er anlagt ved eller indbragt for retten.

Københavns Byret har i marts 2009 henvist en sag om administrativ udvisning af en udlænding i medfør af udlændingelovens § 25, nr. 1, til landsretten efter retsplejelovens § 226, stk. 1.

Der kan rejses spørgsmål, om lovudkastets forslag til § 3 indebærer, at f.eks. den verserende sag skal henvises til Københavns Byret til videre behandling dér, eller om landsretten skal behandle sagen efter de foreslåede regler i kapitel 7 b. Der bør i forbindelse med lovforslagets udarbejdelse om muligt tages stilling til dette overgangsspørgsmål. Det bør endvidere overvejes, om der er behov for supplerende regulering i selve lovteksten og/eller i bemærkningerne i lyset af de forskelle, der er mellem lovudkastets regler og den gældende retstilstand, herunder med hensyn til myndighedskompetence og partsstatus på myndighedens side.

Landsretten finder i øvrigt ikke at burde udtale sig om lovudkastet.

Dette svar sendes efter anmodning elektronisk til lovkontoret@inm.dk og rka@inm.dk.

Med venlig hilsen

Bent Carlsen

Ellen Busck Porsbo

Ministeriet for Flygtninge, Indvandrere og Integration
Vibeke Hauberg
Udlændingelovskontoret
lovkontoret@inm.dk
rka@inm.dk

Dato 17-04-2009
Ref. MLJC/DOSC

Vedr. J.nr.: 2009/4009-100

Flygtningehjælpen har den 3. april 2009 modtaget Integrationsministeriets høringskrivelse vedrørende udkast til forslag til lov om ændring af udlændingeloven og retsafgiftsloven (Behandling af sager om udvisning af udlændinge, der må anses for en fare for statens sikkerhed m.v.).

I forbindelse med udsendelse af udlændinge, der udgør en fare for statens sikkerhed, er det helt afgørende, at dette sker på en fuldt forsvarlig retssikkerhedsmæssig måde og med fuld respekt for Danmarks internationale forpligtelser.

Flygtningehjælpen finder, at det fremsendte udkast til lovforslag indeholder regler, der på væsentlige punkter forbedrer den udviste udlændings rettigheder, herunder adgangen til effektiv kontradiktion. Som det fremgår af tidligere hørings svar finder Flygtningehjælpen anvendelsen af diplomatiske garantier problematisk og de skærpede restriktioner for udlændinge på tålt ophold uacceptable.

Anvendelsen af fodlænker, lovforslagets § 1, nr. 2:

Forslaget om at montere elektroniske sendere på udlændingens person skal understøtte de allerede eksisterende foranstaltninger bestående af opholdspåbud og meldepligt, der skal sikre, at myndighederne har kendskab til udlændingens opholdssted samt forhindre at udlændingen skal begå kriminalitet.

Opholdspåbuddet, meldepligten og de nu foreslåede elektroniske fodlænker er indgribende foranstaltninger i forhold til den enkelte udlændings mulighed for at skabe sig en tålelig tilværelse. Foranstaltningerne er frihedsrestriktioner, der udover at være alvorlige indgreb i den enkeltes bevægelsesfrihed også betyder at adgangen til et værdigt liv i Danmark vanskeliggøres betydeligt og at retten til familieliv potentielt krænkes. Foranstaltningerne anvendes også i forhold til udlændinge, der ikke anses for at være til fare for statens sikkerhed og som allerede har afsonet deres eventuelle straf. Flygtningehjælpen finder, at indgrebene kan forekomme særligt urimelige i forhold til denne gruppe.

Skærpelsen af adgangen til frihedsberøvelse af udlændinge, der anses for en fare for statens sikkerhed, lovforslagets § 1, nr. 3:

Flygtningehjælpen skal ikke afvise, at det af hensyn til den alvorlige karakter af denne type sager, ofte kan være nødvendigt at frihedsberøve udlændinge, der er udvist med hjemmel i udlændingelovens § 25, nr. 1. Principielt finder Flygtningehjælpen alligevel skærpelsen

uhensigtsmæssig. Der bør i et retssamfund aldrig foretages indgreb, der ligger ud over det nødvendige. Hvis et mindre indgreb i form af fx meldepligt faktisk er tilstrækkeligt til at sikre muligheden for udvisning, bør man naturligvis ikke frihedsberøve pågældende udlænding.

Den frihedsberøvedes fremstilling for retten, lovforslagets § 1, nr. 4:

Flygtningehjælpen finder det positivt at frihedsberøvelsens lovlighed foreslås prøvet af retten, uanset den pågældende udlænding er løsladt inden tre dage.

Justitsministerens adgang til at bestemme, at oplysninger vedrørende færevurderingen ikke kan videregives til den pågældende udlænding, lovforslagets § 1, nr. 5:

Denne bestemmelse er stort set identisk med den eksisterende bestemmelse. Det er et grundlæggende retsprincip, at en person skal kende anklagerne imod sig. Flygtningehjælpen kan imidlertid ikke afvise, at et indgreb i denne ret kan være nødvendig for at beskytte den danske stats sikkerhed. Flygtningehjælpen ønsker her at understrege, at man naturligvis bør begrænse sådanne indgribende beslutninger til det absolut nødvendige, og at kravene til ad anden vej at sikre den pågældende persons adgang til et tilstrækkeligt forsvar må være tilsvarende store.

Domstolsbehandling af visse beslutninger om administrativ udvisning mv., lovforslagets § 1, nr. 6:

Flygtningehjælpen finder, at den lempelige adgang til domstolsprøvelse af en administrativ udvisning er et væsentligt positivt skridt. Systemet med udpegning af en særlig advokat, der har adgang til det fortrolige materiale i sagen findes ligeledes at udgøre en væsentlig forbedring. En helt afgørende forudsætning for systemet med en opdeling af åbent og lukket materiale er imidlertid, som det fremgår af dommen A m.fl. mod Storbritannien, at den udviste udlænding har adgang til tilstrækkelige oplysninger om anklagerne imod ham, således at han er i stand til at give instruktioner til den særlige advokat og dermed effektivt gøre indsigelser mod disse anklager.

Ligeledes er det væsentligt, at den særlige advokat har de fornødne ressourcer til at sætte sig ind i og forberede sagen tilstrækkelig grundigt. Her bør særligt sagens alvorlige karakter og potentielle konsekvenser, samt fraværet af kommunikation med den udviste tages i betragtning. Om de gældende regler for fri proces er den rette ramme til sikring af de nødvendige ressourcer for den særlige advokat, kan Flygtningehjælpen ikke umiddelbart vurdere. Blot skal nødvendigheden af de tilstrækkelige ressourcer understreges.

Flygtningehjælpen finder bestemmelserne om opsættende virkning positive. Flygtningehjælpen kan ligeledes støtte bestemmelserne i den foreslåede § 45 f, stk. 2-4. Bestemmelsen om, at dommeren kan bestemme, at de fortrolige oplysninger skal videregives til udlændingen, hvis adgangen til disse oplysninger vurderes at være påkrævet for udlændingens varetagelse af sine interesser, findes at være yderst central i forhold til at sikre den udvistes retssikkerhed, herunder adgang til effektiv kontradiktion. Ligeledes findes den efterfølgende bestemmelse om

at ingen må deltage som dommer i sagen, hvis den pågældende har kendskab til materiale, der efterfølgende er besluttet ikke at skulle indgå i sagen at være en vigtig forudsætning for retssikkerheden.

Med henblik på at sikre, at Flygtningenævnets erfaring og kompetence indgår i domstolenes behandling af asylrelevante spørgsmål findes det hensigtsmæssigt, at Flygtningenævnet skal høres i disse sager.

Vedrørende diplomatiske forsikringer:

Flygtningehjælpen kan ikke støtte anvendelsen af diplomatiske forsikringer med henblik på at gennemføre udsendelse af udviste udlændinge, der ellers vurderes at være i risiko for tortur eller umenneskelig eller nedværdigende behandling eller straf i tilfælde af udsendelse.

Anvendelsen af diplomatiske forsikringer medfører en risiko for, at det absolutte forbud mod tortur undermineres. Diplomatiske forsikringer søges fra lande, der er kendte for anvendelsen af tortur. Det er således ikke muligt at anmode om en diplomatisk forsikring uden samtidigt i et eller andet omfang at acceptere, at den anmodede stat generelt overtræder torturforbuddet. Med en sådan adfærd signalerer de danske myndigheder, at forbuddet mod tortur ikke skal opfattes som absolut.

Derudover finder Flygtningehjælpen ikke, at et land der praktiserer tortur på troværdig vis kan afgive en erklæring om ikke at anvende tortur i et konkret tilfælde.

Det fremgår af arbejdsgruppens anbefalinger, at mulighederne for at anvende diplomatiske forsikringer uden at krænke folkeretten er begrænsede. Arbejdsgruppen opstiller videre en række krav, der som minimum skal være opfyldt, for at en diplomatisk forsikring kan være lovlig. Et af disse krav er, at overholdelsen af diplomatiske forsikringer skal overvåges effektivt af udsenderstaten. I tilfælde, som her, hvor en enkelt person skal monitoreres vil det ikke effektivt kunne holdes fortroligt, hvor oplysninger om eventuelle overgreb er kommet fra. Dette betyder, at den monitorerede person ikke nødvendigvis kan oplyse om sin situation af frygt for yderligere overgreb. Derudover finder Flygtningehjælpen det uklart, hvordan de overgreb der opdages via monitorering, sanktioneres effektivt.

Med Venlig Hilsen

Anne la Cour Vågen

LANDSFORENINGEN AF FORSVARSADVOKATER

Ministeriet for Flygtninge,
Indvandrere og Integration
Udlændingelovskontoret
Holbergsgade 6
1057 Kbh. K

sendt lovkontoret@inm.dk
og rka@inm.dk

FORMAND :
HENRIK STAGETORN
ST. STRANDSTRÆDE 21
1255 KØBENHAVN K
TLF. 33 12 46 11
FAX 33 12 84 45
E-MAIL: HS@STAGETORN.DK

SEKRETARIAT :
AMAGERTORV 11, 3.
1160 KØBENHAVN K
TLF. 33 15 01 02
GIRO 735 02 01
E-MAIL: ER@HOMANNLAW.DK

Amagertorv 11
17. april 2009
ER/er
Direkte tlf.: 33 36 70 44

Vedr.: Sag nr.2009/4009-100. Høring over lov om ændring af udlændingeloven mv. (Behandling af sager om udvisning af udlændinge, der må anses for en fare for statens sikkerhed mv.)

Ministeriet har med mail af 3. april 2009 fredag efter arbejdstids ophør sendt ovennævnte høring og anmodet om en udtalelse, der skal foreligge senest den 17. april 2009.

Lovudkastet har været udsendt til bestyrelsen, der bemærker, at bestyrelsen med skrivelse af 31. marts har kommenteret den til grund for lovudkastet liggende betænkning nr. 1505. Bestyrelsen bemærker videre, at det ikke er acceptabelt, at høringen vedr. lovudkastet skal foregå med så kort frist henset til den mellemliggende påske. Bestyrelsen bemærker endeligt, at ministeriet ikke har fundet anledning til at afvente høringsfristens udløb vedr. betænkningen, før man har udarbejdet et lovudkast af 26. marts, der bortset fra nogle få ændringer af overvejende redaktionel karakter, er identisk med det forelagte lovudkast af 3. april. Det er betænkeligt, at man i spørgsmål, der er af fundamental betydning for udlændinges retssikkerhed og den måde, sagerne skal behandles ved domstolene, tilsyneladende betragter høringer af sagkyndige som en tom rituel proces uden betydning for det lovforberedende arbejde. Nedennævnte kommentarer til de enkelte punkter skal læses i sammenhæng med foreningens ovennævnte høringssvar af 31. marts 2009.

1. Valg af forum

Bestyrelsen kan fortsat tiltræde, at sagerne behandles ved de ordinære domstole, men har fortsat visse betænkeligheder ved, at det er anvist, at Flygtningenævnet som led i domstolsprøvelsen skulle høres om mulighederne for at udvise den pågældende til sit hjemland. Bestyrelsen henviser herom til det tidligere høringssvar vedr. betænkning nr. 1505. Bestyrelsen efterlyser svar på, om man vil blande sig i, hvilke retsafdelinger, der skal behandle de pågældende sager - det er uklart efter lovudkastets bemærkninger side 40. Bestyrelsen advarer mod, at man gør indgreb i retspræsidenternes ret til at fordele sagerne. Et sådant påbud vil tangere grundlovens forbud mod særdomstole. Bestyrelsen noterer sig, at lovudkastets bemærkninger til den foreslåede § 45 d i et ret uhørt omfang søger